

Semesterbeskrivelse
2. semester
Socialrådgiveruddannelsen
Forår 2010

Indholdsfortegnelse

Semesterbeskrivelse.....	5
Fagområde 1.....	7
Fagområde 2.....	13
Fagområde 3.....	22
Fagområde 4.....	27
Litteratursøgningskursus.....	49

Semesterbeskrivelse

Kære socialrådgiverstuderende

Velkommen til socialrådgiverstudiets 2. semester.

Den semesterbeskrivelse du nu sidder med i hånden, indeholder en beskrivelse af de introduktionsdage der indleder semesteret samt en programbeskrivelse med litteraturfortegnelse for de fire fagområder der udgør det faglige indhold på socialrådgiveruddannelsen:

Fagområde 1: Socialt Arbejde.

Fagområde 2: Psykologi og Psykiatri.

Fagområde 3: Jura

Fagområde 4: Samfundsvidenskabelig Teori og Metode.

De respektive undervisere ved de enkelte fagområder har forestået beskrivelsen af det enkelte fagområde, hvorfor "tekniske forhold" så som opsætning m.v. fremstår varierende fra det ene fagområde til det andet.

Ud over de forelæsninger der fremgår af de enkelte programforløb inden for rammerne af fagområderne, indgår der et projekt i semesteret. Projektperioden påbegyndes efter påske og afsluttes med eksamen ultimo juni. Perioden fremgår af semesterskemaet. Du får nærmere orientering om temaramme, læringsmål og andre forhold knyttet til projektarbejdet når vi når lidt tættere på projektperioden.

Ud over de undervisere der fremgår af de respektive fagområders programmer er der yderligere tilknyttet vejledere, hvis opgaver alene er knyttet til projektvejledning i forbindelse med projektperioden.

Af faglige aktiviteter ud over de allerede nævnte, indgår der et tema inden for rammerne SDS, der er studenterorganisationen indenfor rammerne af Dansk Socialrådgiverforening, en 1-dags studietur og et tema vedrørende brugerintroduktion til Aalborg Universitetsbibliotek.

Der melder sig typisk en række spørgsmål, når der skal startes på noget nyt. I forbindelse med introduktionsdagene vil der blive taget højde herfor.

Det er vort håb, at du kommer til at befinde dig godt på socialrådgiveruddannelsens 2. semester og de semestre der følger efter.

Venlig hilsen fra

Underviserne tilknyttet 2. Semester og sekretariatet på plan 3

Bemærk venligst! De enkelte fagområders programmers gyldighed forudsætter endelig godkendelse i Studienævnet for Socialrådgiveruddannelsen, hvorfor der tages forbehold for programmernes endelige udformning, indtil godkendelse i Studienævnet foreligger.

OBS! Husk altid at holde jer orienteret på studiets semesterplan på Moodle, hvad angår undervisningstider, datoer og steder! Opgivelserne i dette hæfte (under fagområde 1,2, 3 og 4) kan ændre sig!!

Fagområde 1

Introdage til socialrådgiverstudiets 2. semester

Undervisningsprogram:

**Mandag d 1. februar 2010 kl. 9.00 – 13.55, lokale Studenterhusets koncertsal
(Studenterhuset)**

Kl. 9.00

Velkomst

v/ Finn Lauersen og Frank Nielsen.

Herefter:

Orientering om formelle og praktiske forhold i tilknytning til det at være studerende ved Socialrådgiverstudiet.

Kl. 11.00:

Orientering ved studerende fra socialrådgiveruddannelsen.

Kl. 11.30- 11.45:

Intro til Blå Bog

Kl. 12.15-13.55

Velfærdsstat og Socialt arbejde

v/ Maria Appel Nissen

- Fisker, Anders, Høybye-Mortensen, Matilde, Jensen, Troels Flemming, Nørgaard-Nielsen, Sofie og Jacobsen, Bo: Socialrådgiveren på arbejde. Portræt af en profession og dens dilemmaer. Reitzel 2008

Tirsdag, den 2. februar 2010 Kl. 9.00 – 13.55, lokale AUD. C. Fibigerstræde 15

Kl. 9.00

Socialrådgiverarbejde med børn og unge – rapport fra en praktikker.

Nuuradin Salah Hussein.

Oplæg om Aalborg Øst Projekt

Kl. 11.00- 13.55

Socialt Arbejde med Unge sårbare mødre.

Forelæsning v/ Gitte Duus

Materiale til selvkopiering

Onsdag, d 3. februar 2010 kl. 9 – 13.55, lokale AUD. 4. Strandvejen 12-14

Kl. 9.00 – 11.30

Socialrådgiveres opgaver i anbringelser af og foranstaltninger for børn og unge

Forelæsning v/ Karin Kildedal

Kl. 12.00- 13.55

Solidaritet, socialpolitik, familier, børn og unge Velfærdsstat og Socialt arbejde

Forelæsning v/ Maria Appel Nissen

Socialrådgiveruddannelsen

SOC 2009 – 2. semester

Forår 2010

Undervisningsprogram for Fagområde 1: Socialt Arbejde

Obligatorisk litteratur:

- Hutchinson, Strand Gun og Oltedal, Siv: *Modeller i socialt arbejde*. Reitzels 2.udgave 2006
- Fisker, Anders; Høybye-Mortensen, Matilde; Jensen, Troels Flemming; Nørgaard-Nielsen, Sofie og Jacobsen, Bo: *Socialrådgiveren på arbejde - Portræt af en profession og dens dilemmaer*. Reitzel 2008.
- § 50undersøgelsen:
<http://anbringelsesreformen.servicestyrelsen.dk/wm140538>
- Cases og andet til selvkopiering

4. februar 2010 – x: kl. 08.00-11.45, y: kl. 12.15-16.00, lok. 305

Kl. 08.00 – 11.45

Socialpolitikens historie i Danmark

Forelæsning v/Frank Nielsen og Margit Harder

Gennem forelæsningen sættes der fokus på socialpolitikken historiske udvikling frem til i dag. Under iagttagelse af den parallelle politiske og økonomiske samfundsudvikling. Forelæsningen er tilrettelagt med referencer til dele af pensum fra 1. semester.

Kl. 12.15 – 16.00

Socialpolitikken historie i Danmark

Forelæsning v/Frank Nielsen og Margit Harder

Gennem forelæsningen sættes der fokus på socialpolitikken historiske udvikling frem til i dag. Under iagttagelse af den parallelle politiske og økonomiske samfundsudvikling. Forelæsningen er tilrettelagt med referencer til dele af pensum fra 1. semester.

Mandag d. 1. marts 2010 – x: kl. 8.15 – 11.40, y: kl. 12.15 – 15.40, lokale 305

Socialt arbejdes historie og udvikling.

v/ Frank Nielsen

Med referencer til forelæsningen d. 4. februar og socialpolitikken historie sættes der fokus på socialt arbejdes udvikling, socialrådgiver fagets historie og udvikling og de rammer, hvori socialt arbejde udføres i dag.

- **Litteratur:** Hutchinson, Strand Gun og Oltedal, Siv: *Modeller i socialt arbejde*. Reitzels 2.udgave 2006. Kapitel 1.

Mandag d. 8. marts 2010 kl. 8.15 – 14.30, lokale (vides endnu ikke)

Socialrådgiverarbejdet i praksis med særligt fokus på børn og familieområdet.

Kl. 8.00 – 11.45:

Forelæsning

v/Gitte Duus og socialrådgivere fra praksis

Introduktion til dagen, som tager sit udgangspunkt i det sociale arbejdes praksis.

Socialrådgivere fortæller om deres arbejde i de organisationer, hvor de er ansat. Hver præsenterer kort en case.

Kl. 12.15 – 14.30:

Praksisgrupperne

Socialrådgiverne følger med som lærere i hver sin praksisgruppe, hvor casen uddybes. Projektgrupperne arbejder med casen på baggrund af stillede opgaver. Forskellige forståelser, overvejelser, løsningsforslag, muligheder, begrænsninger og dilemmaer drøftes med læreren.

De studerende samler op på praksisgruppens arbejde til præsentation.

Litteratur:

- Hutchinson, Strand Gun og Oltedal, Siv: Modeller i socialt arbejde. Reitzels 2. udgave 2006: Kap. 1 og 7
- Cases til selvkopiering

Mandag d. 15. marts og tirsdag d. 16. marts 2010 - x: Kl. 8.15 – 11.40, y: 12.15-15.40, lokale 305

Modeller i Socialt arbejde 1 og 2.

Forelæsning

v/ Gitte Duus

Systematisk arbejdsmetode er en dynamisk proces, en faglig forståelsesproces, der er grundlag for socialrådgiverens metodiske handling. Der fokuseres på den socialfaglige forståelse af beskrivelse, analyse, vurdering og forslag til handletiltag - redskaber, der hjælper socialrådgiveren til at undersøge og fundere sine forståelser og tolkninger af personers livssituation på et fagligt grundlag.

Litteratur:

- Hutchinson, Gunn Strand og Siv Oltedal (2006): Kap. 2, 3, 4, 5 og 6 i "Modeller i socialt arbejde". Hans Reitzels Forlag.

Fagområde 2

F02 Psykologi og Psykiatri 2. semester

Kursets titel:

Fagområde 2: Det psykologiske og psykiatriske fagområde

Semester/årgang:

Socialrådgiveruddannelsen, Soc. 2009, 2. semester. Forår 2010

Undervisere:

Psykologi: Gitte Duus & Jan Brødslev Olsen

Psykiatri: Margit Harder og Kirsten Mejlvig

Formål:

Det fremgår af Studieordning for Socialrådgiveruddannelsen ved Aalborg Universitet, at målet for det psykologiske og psykiatriske fagområde er, "at de studerende opnår kundskaber inden for det psykologiske og psykiatriske felt for dermed at kunne forstå menneskers psyke og liv, herunder forståelse af det enkelte menneskes dynamiske udvikling i samspil med omverdenen, perspektiver på relationer mellem individ, gruppe, organisation og samfund samt indsigt i at forstå egen læreproces og udvikling som fagperson" (jf.BKG §9). Nærmere indholds- og evalueringskrav fremgår af studievejledningen.

Undervisningsform og eksamen

Fagområdet formidles på socialrådgiveruddannelsens 2., 3. og 4/5. semester med afsluttende eksamen i 4./5. semester. På 2.-3. semester fokuserer fagområdet på at give en introduktion til den grundlæggende viden og de bagvedliggende paradigmer inden for henholdsvis psykologien og psykiatrien. Denne undervisning danner grundlag for såvel

4./5. semesters praktik som den efterfølgende undervisning på 4/5. semester. Her vil blikket også blive vendt mod mere specialiserede områder, hvor erfaringerne fra praktikperioden vil kunne anvendes. Undervisningen veksler mellem forelæsninger og opgaveløsning. Eksamen finder sted i januar/juni måned i form af en synopsis-eksamen. Til undervisningen hører obligatorisk litteratur. Der udarbejdes ligeledes et obligatorisk kompendium.

F02 Psykiatri 2. semester

Den 5/2 2010 v/Margit Harder

Hold x: 08.00-09.45, lok. 305

Hold y: 10.15-12.00, lok. 401

Tema: Introduktion til psykiatriundervisning

Galskabens og psykiatriens historie

Litteratur:

Cullberg, J. (2001): "Psykosser" Kapitel 21 og 22, Hans Reitzels Forlag (Kompendium)

Den 5/2 2010 v/Kirsten Mejlvig

Hold x: 10.15-12.00, lok. 305

Hold y: 12.30-14.15, lok. 305

Tema: Diagnosticering, klassifikation og organisering af psykiatrien i Danmark

Litteratur:

Cullberg, J.: "Dynamisk Psykiatri" (seneste udgave), Del I, kapitlerne 1 og 2, del XIV, kapitel 52, Hans Reitzels Forlag

Den 8/2 2010 v/Jan Brødslev Olsen

Hold x: 12.15-16.00, lok. 401

Hold y: 08.00-11.45, lok. 401

Tema: Klassisk psykoanalyse og objektrelationsteori. Jeg-og selvpsykologi

Litteratur:

Cullberg, J.; Dynamisk Psykiatri. Hans Reitzel Forlag. Del III: Personlighedsudviklingen og de psykodynamiske grundbegreber, kapitel 5, 6 og 7. (ikke kompendium). (32 sider)

Brødslev Olsen, Jan (2000): Selvets verden: Kapitel 1. S. 18-47. Forlaget Systime. (29 sider). S. 84-99. (16 sider).

Thielst, Peter (1998): Kohuts Selvpsykologi, Del II, s. 25-48. Det lille Forlag. (23 sider).

Brødslev Olsen, Jan (2008): Det menneskelige, Kernen, s. 63-67. Aalborg Universitetsforlag. (5 sider).

Den 15/2 2010 v/Margit Harder

Hold x: 08.00-09.45, lok. 305

Hold y: 10.15-12.00, lok. 401

Tema: Normalitet og afvigelse, psykosebegrebet

Litteratur:

Duedahl, P.: Normalitet og afvigelse. Indfald, udfald og affald i Andersen, L., Duedahl, P. & Kallestrup, L. (2005) (red.): De måske udstødte – historiens marginale eksistenser, Aalborg Universitetsforlag (Kompendium)

Cullberg, J.: "Dynamisk Psykiatri" Del VIII, kapitel 26

Den 15/2 2010 v/Kirsten Mejlvig

Hold x: 10.15-12.00, lok. 305

Hold y: 08.00-09.45, lok. 401

Tema: Perspektiver på sygehus-, distriktpsychiatri og socialpsychiatri

Litteratur:

Cullberg, J.: "Dynamisk Psychiatri Del XIV kapitel 52 samt Cullberg, J.: Psykoser, kapitel 21 og 22 (genlæses)

Lihme, B. (2008) (red.): "Invitation til socialpsychiatri" Kapitlerne 1, 2 og 6, Akademisk Forlag

Herheim, Å.(2005): Socialpsychiatri – en lærebog", Kapitel 3, Systime Academic. (Kompendium)

Den 5/3 2010 v/ Gitte Duus

Hold x: 12.15-16.00, lok. 305

Hold y: 08.00-11.45, lok. 305

Tema: Tilknytnings- og relationsteori

Litteratur:

Sørensen, Jytte Birk (2007) Støt mestring – bryd mønstret. Dafolo. Kap. 1: s. 19-44 og kap. 3: s. 99-163 **ikke i kompendium**. (88 sider).

Stern, Daniel N. (2000, eng. Udg. 1985) Spædbarnets interpersonelle Verden. Hans Reitzels Forlag: s. 11-28. (17 sider).

Bowlby, John. (1994, eng. Udg. 1988) En sikker base. Det lille Forlag. Kapitel 7: Tilknytningens rolle i personlighedsudviklingen s. 133-152. (19 sider)

Den 22/3 2010 v/Jan Brødslev Olsen

Hold x: 12.15-16.00, lok. 305

Hold y: 08.00-11.45, lok. 305

Tema: Børn og unge

Litteratur:

Christensen, Else (2006): Opvækst med særlig risiko: Indkredsning af børn med behov for en tidlig forebyggende indsats. DFI: 06:04. S. 5-10 og S. 69-81. (18 sider).

Egelund, Tine m.fl. (2009): Anbragte børn og unge: En forskningsoversigt. SFI: 09:24. S. 15-29 (15 sider).

Erikson, Erik (1968): Ungdom, identitet og kriser. Hans Reitzels Forlag 1992, s. 148-158. (11 sider).

Mattsson, Cathrine m.fl. (2008): 11-årige børn hverdagsliv og trivsel. SFI: 08:16. S. 7-8 og 165-170. (8 sider).

Ziehe, Thomas (1985): Fremad mod halvtredserne? I: Ziehe: De unges livsprojekter i spændingsfeltet mellem det postmoderne og ny konservatismen. I: Ziehe, T.: Ambivalenser og Mangfoldighed. Politisk Revy 1988. S. 11-24. (14 sider).

Den 23/3 2010 v/Margit Harder

Hold x: 08.00-09.45, lok. 305

Hold y: 10.15-12.00, lok. 314 (Strandvejen 12-14)

Tema: Diagnostik og klassifikation af unge. Unge: Selvmord, selvmordsforsøg og selvbeskadigelse

Litteratur:

Cullberg, J. :Dynamisk Psykiatri, del XII, kapitel 43 og 44.

Den 7/4 2010, lok. 305 v/Gitte Duus

Hold x: 08.00-11.45, lok. 305

Hold y: 12.15-16.00, lok. 305

Tema: Familie, parforhold og forældreskab

Litteratur:

Egelund, M. og Friese, P. (1987): Herre i eget hus – systemorienteret familiebehandling i teori og praksis. Akademisk Forlag 1987. Kap. 3, s. 39-56. (18 sider).

White, Michael (2006) Narrativ praksis. Hans Reitzels Forlag. S. 63-65 og S. 84-92. (10 sider).

Stern, D. (1997): Moderskabskonstellationen. Hans Reitzels Forlag. Kap. 11: S. 217-241. (25 sider).

Grønkjær P. (1997) Fri og afhængig – om mænds forhold til selvet og til kvinder. Hovedland. S. 19-32. (14 sider)

Christoffersen, M. N. (2000): Teenage motherhood and induced abortion among teenagers, Arbejdsrapport fra SFI. S. 4-18 (14 sider)

Hansen, B. P. (2000) En smertelig pardans. I Psykolognyt nr. 11, årg. 2002 S. 8-12. (5 sider).

Den 8/4 2010 v/Margit Harder

Hold x: 08.00-09.45, lok. 305

Hold y: 10.15-12.00, lok. 314 (Strandvejen 12-14)

Tema: Overgreb i familien med fokus på overgreb mod børn

Litteratur:

"Overgreb mod børn", Det Kriminalpræventive Råd (2007), artiklerne: Truede børn – i fortid, nutid og fremtid, Børns signaler bilag 1, Kort overblik over `børnelove` gennem 100 år - af Margit Harder, Seksuelle overgreb mod børn af Kirsten Moesgaard (findes på www.dkr.dk)

Den 8/4 2010 v/Kirsten Mejlvig

Hold x: 10.15-12.00, lok. 305

Hold y: 08.00-09.45, lok. 314 (Strandvejen 12-14)

Tema: Familier og psykiatri. Funktionelle og dysfunktionelle familier

Litteratur:

Cullberg: Dynamisk Psykiatri, Del III kapitel 8

Dallos, Rudi & Ros Draper (2007): "Første fase – fra 50-erne til midten af 1970'erne", s 37-67 i kapitel 1: "Familieterapi. Systemisk teori og praksis". Hans Reitzels Forlag (Kompendium)

Obligatorisk litteratur på 2. semester i Psykiatri:

Cullberg, J.: "Dynamisk psykiatri", seneste udgave. Hans Reitzels Forlag

Lihme, B.: "Invitation til socialpsykiatri". Akademisk Forlag.

Kompendium, sammensat af Kirsten Mejlvig, Margit Harder og Jan Brødslev Olsen

Indhold:

Tema: Introduktion - Galskabens og psykiatriens historie

Cullberg, J.: "Psykosere", kapitel 21 og 22. Hans Reitzels Forlag

Tema: Klassisk psykoanalyse og objektrelationsteori. Jeg-og selvpsykologi

Litteratur:

Brødslev Olsen, Jan (2000): Selvets verden: Kapitel 1. S. 18-47. Forlaget Systime. (29 sider). S. 84-99. (16 sider).

Thielst, Peter (1998): Kohuts Selvpsykologi, Del II, s. 25-48. Det lille Forlag. (23 sider).

Brødslev Olsen, Jan (2008): Det menneskelige, Kernen, s. 63-67. Aalborg Universitetsforlag. (5 sider).

Tema: Normalitet og afvigelse, psykosebegrebet

Duedahl, P.: "Normalitet og afvigelse. Indfald, udfald og affald" i Andersen, L., Duedahl, P. &

Kallestrup, L. (red.): "De måske udstødte – historiens marginale eksistenser". Aalborg Universitetsforlag. S. 13-27

Tema: perspektiver på sygehus-, distrikts- og socialpsykiatrien

Herheim, Å.: "Socialpsykiatri – en lærebog", kapitel 3. s. 48-74 Systime Academic.

Tema: Tilknytnings- og relationsteori

Litteratur:

Stern, Daniel N. (2000, eng. Udg. 1985) Spædbarnets interpersonelle Verden. Hans Reitzels Forlag: s. 11-28. (17 sider).

Bowlby, John. (1994, eng. Udg. 1988) En sikker base. Det lille Forlag. Kapitel 7: Tilknytningens rolle i personlighedsudviklingen s. 133-152. (19 sider)

Tema: Børn og unge

Litteratur:

Egelund, Tine m.fl. (2009): Anbragte børn og unge: En forskningsoversigt. SFI: 09:24. S. 15-29 (15 sider).

Erikson, Erik (1968): Ungdom, identitet og kriser. Hans Reitzels Forlag 1992, s. 148-158. (11 sider).

Mattsson, Cathrine m.fl. (2008): 11-årige børns hverdagsliv og trivsel. SFI: 08:16. S. 7-8 og 165-170. (8 sider).

Ziehe, Thomas (1985): Fremad mod halvtredserne? I: Ziehe: De unges livsprojekter i spændingsfeltet mellem det postmoderne og ny konservatismen. I: Ziehe, T.: Ambivalenser og Mangfoldighed. Politisk Revy 1988. S. 11-24. (14 sider).

Tema: Familie, parforhold og forældreskab

Litteratur:

Egelund, M. og Friese, P. (1987): Herre i eget hus – systemorienteret familiebehandling i teori og praksis. Akademisk Forlag 1987. Kap. 3, s. 39-56. (18 sider).

White, Michael (2006) Narrativ praksis. Hans Reitzels Forlag. S. 63-65 og S. 84-92. (10 sider).

Stern, D. (1997): Moderskabskonstellationen. Hans Reitzels Forlag. Kap. 11: S. 217-241. (25 sider).

Grønkjær P. (1997) Fri og afhængig – om mænds forhold til selvet og til kvinder. Hovedland. S. 19-32. (14 sider)

Hansen, B. P. (2000) En smertelig pardans. I Psykolognyt nr. 11, årg. 2002 S. 8-12. (5 sider).

Tema: Familier og psykiatri

Dallos, R. & R. Draper: "Første fase – fra 50-erne til midten af 1970'erne" s 37-67 i kapitel 1: "Familieterapi. Systemisk teori og praksis". Hans Reitzels Forlag.

Fagområde 3

Undervisningsplan: Forårssemestret 2010

2. semester: Retlig regulering

Undervisere: Nina von Hielmcrone og Trine Schultz

Kære SOC 2009

Vi har i alt 8 undervisningsgange i forårssemestret og her følger et program for FO3-undervisningen. Bemærk at der vil kunne ske justeringer af planen. Det, der står fast, er indholdet i undervisningen for 2. semester.

Fagområdet retlig regulering omfatter fagene: Socialret, forvaltningsret, familieret og civilret. I dette semester arbejdes der, udover en generel introduktion til området, med elementer af socialretten og familieretten:

Ved introduktionen lægges der vægt på en grundig indføring i at tænke "ret" og en fornemmelse for hvad retten kan bruges til. Vi vil præsentere redskaberne og arbejde med øvelser i at anvende disse (f.eks. Lovsamling, nettet m.v.). Forløbet vil omfatte en gennemgang af den juridiske metode samt introduktion til socialrettens retskilder. Fagene præsenteres (Socialret, forvaltningsret, familieret, civilret) og der arbejdes med Social- og forvaltningsretlige begreber, herunder personkreds-, tildelings- udmålingsbestemmelser, samt skøn og ret. Endvidere vil der blive set nærmere på strukturen i det sociale apparat og de sociale ydelser.

Genstandsområdet for den følgende juraundervisning vil være den familieretlige (privatretlige) og socialretlige regulering af børne- & ungeområdet. Privatretligt drejer det sig om reglerne vedrørende forholdet mellem forældre og børn. Her behandles reglerne om forældreskab og om forældremyndighed og samværsret, om børns forsørgelse og umyndige under 18 år. Der arbejdes endvidere med det offentliges forpligtelser over for børn og unge i socialretten, herunder offentlige ydelser til børn og servicelovens regler om børn og unge samt forpligtelserne overfor børn med særlige behov.

Lærebogsmateriale:

- Nell Rasmussen: Lærebog i familieret, 2. rev. udgave DIKE. 2007
- Forvaltningshøjskolens Lovsamling

Formålet med undervisningen er at introducere de studerende til det retlige grundlag for strukturen på det sociale område og at træne de studerendes evner til at identificere retlige problemer og at arbejde med konkret retsanvendelse på udvalgte retsområder.

Eksamen. Stoffet fra dette semester indgår sammen med undervisningen på 3.- 6. semester i den skriftlige eksamen, der afholdes i slutningen af 6. semester.

Undervisningsformen vil være en kombination af forelæsninger og enkel opgaveløsning, der foregår i grupper. Til brug for gruppearbejdet har vi oprettet konferencer på FirstClass/Moodle hvor der vil være mulighed for at gå i dialog med underviser. Vi henviser til notatet om pædagogiske principper for FO3-undervisninger. Undervisningen er tilrettelagt således, at der hovedsageligt undervises på 2 hold (X og Y). Ved introduktionen er holdene dog samlet.

Mvh

Nina von Hielmcrone og Trine Schultz

INTRODUKTION

(3 undervisningsgange)

Lektion 1 <i>(vides endnu ikke)</i> Alm. forelæsning <u>Hold samlet i auditorium</u> (3 lektionstimer)	Intro I <ul style="list-style-type: none">▪ Præsentation af undervisere.▪ Præsentation af fagene.▪ Præsentation af undervisningsform og formål.▪ Opsamling: Hvilke krav til viden og kunnen.	<i>Forberedelse:</i> Notat om pædagogiske principper for FO3-undervisningen
Lektion 2 <i>16/2</i> <i>Hold x: 10.00-13.45, lok. 305</i> <i>Hold y: 10.00-13.45, lok. 401</i> Alm. forelæsning <u>Hold delt</u> (4 lektionstimer)	Intro II <ul style="list-style-type: none">▪ Det socialpolitiske filtreringssystem.▪ Introduktion til lærebogsmateriale. Lovsamling.▪ Relevante links.▪ Introduktion til elektronisk lovsamling.	<i>Forberedelse:</i> Oversigt over relevante links på nettet. Sæt jer ind i strukturen i lovsamlingen. Medbring lovsamlingens bind 7.
Lektion 3 <i>3/3</i> <i>Hold x: 08.00-10.45, lok. 305</i> <i>Hold y: 08.00-10.45, lok. 401</i> Alm. forelæsning + øvelser <u>Hold delt</u> (3 lektionstimer)	Intro III <ul style="list-style-type: none">▪ Social- og forvaltningsretlige begreber.▪ Strukturen i det sociale apparat og de sociale ydelser.▪ Organisatoriske rammer.▪ Introduktion til gruppearbejde, IKT og PBL-model.	<i>Forberedelse:</i> Læs manuskript om retsanvendelse i socialretten
Grupperum (2 lektionstimer)	Gruppearbejde med lovsamlingsopgaver og begreber.	

Børn & unge (5 undervisningsgange)		
<p>Lektion 4</p> <p>11/3</p> <p>Hold x: 08.15-11.40, lok. 305</p> <p>Hold y: 12.20-15.45, lok. 305</p> <p>Alm. forelæsning</p> <p>Hold delt</p> <p>(4 lektionstimer)</p>	<p>Børn I (Familieret)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Præsentation af familierettens principper og forhold til socialretten. ▪ Forældreskab. Forældremyndighed og samværsret. 	<p><i>Forberedelse:</i></p> <p>Nell Rasmussen: kapitel 1 (i hovedtræk) og kapitel 2.1-2.8 inkl.</p> <p>De relevante §§.</p>
<p>Lektion 5</p> <p>18/3</p> <p>Hold x: 08.15-11.40, lok. 305</p> <p>Hold y: 12.20-15.45, lok. 305</p> <p>Alm. forelæsning</p> <p>Hold delt</p> <p>(4 lektionstimer)</p>	<p>Børn II (Familieret og socialret)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Børns forsørgelse. ▪ Umyndige under 18 år. ▪ Offentlige ydelser til børn 	<p><i>Forberedelse:</i></p> <p>Nell Rasmussen: kapitel 2.9-2.12 inkl.</p> <p>De relevante lovbestemmelser</p>
<p>Lektion 6</p> <p>19/3</p> <p>Hold x: 08.00-10.00, lok. 305</p> <p>Hold y: 10.00-12.00, lok. 305</p> <p>Grupperum + 1. lokale</p> <p>(2 lektionstimer)</p>	<p>Gruppearbejde med opgaver: Børn I og II</p>	<p><i>Forberedelse:</i></p> <p>Opgaver/cases</p>
<p>Lektion 7</p> <p>25/3</p> <p>Hold x: 08.15-11.40, lok. 305</p>	<p>Børn III (Socialret)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Det offentliges forpligtelser over for børn og unge. ▪ Serviceloven (SEL): Præsentation af loven, 	<p><i>Forberedelse:</i></p> <p>Lov om social service Afsnit II.</p> <p>Retssikkerhedsloven §§</p>

<p>Hold y: 12.20-15.45, lok. 305</p> <p>Alm. forelæsning</p> <p><u>Delt hold</u></p> <p>(4 lektionstimer)</p>	<p>principper og systematik.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Servicelovens regler om børn og unge. Forpligtelser overfor børn med særlige behov. 	<p>11 c, 73.</p> <p>Vejledning 3 til serviceloven</p>
<p>Lektion 8</p> <p>26/3</p> <p>Hold x+y: 08.00-11.45, lok. AUD 4. Strandvejen 12-14</p> <p>Grupperum + 1 lokale</p> <p>(4 lektionstimer)</p>	<p>Gruppearbejde med opgaver: Børn III (I og II)</p>	<p><i>Forberedelse:</i></p> <p>Opgaver/cases</p>

Fagområde 4

Semesterplan, forår 2010, 2. semester,

Soc. 2009, Socialrådgiveruddannelsen

FO4: Samfundsvidenskabelig teori og metode

samt Anvendt videnskabsteori

Formål

Fællessemesteret, som I har gennemført i efteråret 2009, dækkede en del af det, der på socialrådgiveruddannelsen betegnes som *Fagområde 4: Samfundsvidenskabelig teori og metode*. Fællessemesteret kan betegnes som en ganske bred introduktion til politologiske, økonomiske, historiske og sociale forhold kendetegnende ved det danske samfund. Det dækker dele af de målsætninger der er med fagområde 4 på socialrådgiveruddannelsen jf. bekendtgørelse 536 28/6 2002 § 9: "at de studerende opnår kundskaber fra det sociologiske, organisatoriske, politologiske og økonomiske felt for dermed at kunne forstå samfundets funktion, opbygning og udvikling, sammenhængen mellem menneskers levevilkår, sundhedsproblemer og sociale problemer samt social- og arbejdsmarkedspolitikens vilkår og den sociale sektors rolle og funktion i forhold hertil".

På dette 2. semester, vil temaet for Fagområde 4 undervisningen være **Sociale problemer og socialt arbejde som samfundsmæssig aktivitet**. Gennem FO4-undervisningen vil I blive introduceret til samfundsvidenskabelige teorier, perspektiver og metoder, der kan anvendes til at belyse socialt arbejdes genstandsfelt – sociale problemer - såvel som socialt arbejde som et samfundsmæssigt og socialt fænomen. Givet den fælles temaramme for semesteret, vil dette ske med et stærkt fokus på **familier, børn og unge**.

Formålet er at bidrage til, at I bliver rustet til at undersøge, forstå, forklare sociale problemer herunder menneskers livsbetingelser som sociale og samfundsmæssige fænomener. Dette er en forudsætning for at opnå *en begyndende kompetence* til at arbejde socialt jf. bekendtgørelsen 536 28/6/2002 § 1: ... *at kunne identificere, beskrive,*

analysere, vurdere, evaluere og handle i forhold til livsbetingelser og sociale problemer på individ-, gruppe-, organisations- og samfundsniveau. De studerende skal tilegne sig viden om og indsigt i de berørte målgruppers og miljøers situation, så de studerende opnår forandrings- og handlekompetence inden for socialrådgivning, såvel i offentlig som privat regi

På 2. semester vil der være fokus på *sociologiske perspektiver og metoder*. Et centralt formål med at formidle sociologiske perspektiver er, at styrke jeres evne til at undersøge, forstå og forklare sociale problemer og socialt arbejde som sociale og samfundsmæssige fænomener, der må anskues komplekst ud fra mange områder og niveauer. Man kan også sige, at formålet er, at give jer indsigt i, hvordan mikrosociologiske forhold interagerer med meso og makrosociologiske forhold og omvendt og hvordan sociale problemer kan forstås ud fra forskellige felter. Rent social fagligt bidrager dette til at styrke jeres helhedssyn som det at kunne forstå og forklare sociale problemer ud fra forskellige perspektiver og niveauer.

Læringsmål

Formålet med undervisningen er at:

- ❖ styrke jeres teoretiske evne til at forstå og forklare sociale problemer som sociale og samfundsmæssige forhold der kan relateres til både et individ, gruppe, organisations og samfundsniveau.
- ❖ styrke jeres teoretiske evne til at forstå og forklare socialt arbejde som en social og samfundsmæssig aktivitet, der må forstås i lyset af samfundets organisering herunder organiseringen af og tilgangen til velfærd gennem velfærdstaten, social- og arbejdsmarkedspolitik, offentlige institutioner såvel som private/andre former for organiseringer.
- ❖ styrke jeres teoretiske evne til at forstå og forklare relevante målgruppers og miljøers sociale karakter
- ❖ styrke jeres evne til at undersøge – dvs. identificere, beskrive, analysere, vurdere, evaluere - konkrete problemstillinger relateret til sociale problemer og socialt arbejde ved brug af samfundsvidenskabelige metoder herunder
 - at kunne designe en undersøgelse og skitsere sammenhængen mellem teori, empiri, metode og analyse
 - at kunne foretaget begrundet valg af samfundsvidenskabelig metode (kvantitativ/kvalitative metoder, analysemetoder), og at kunne anvende disse metoder praktisk i en konkret undersøgelse
 - at kunne læse, forholde jer reflekteret kritisk til og at anvende samfundsvidenskabelig forskning
- ❖ styrke en begyndende evne til at kunne opstille handleforslag

FO4 og projektarbejdet – Anvendt Videnskabsteori

FO4 undervisningen udgør et centralt grundlag for det tværfaglige problemorienterede projektarbejde på 2. semester, der fungerer som stopprøve. Som supplement til det tværfaglige problemorienterede projektarbejde undervises der i *Anvendt Videnskabsteori* med fokus på problemorienteret projektarbejde og videnskabsteoretisk refleksion. Undervisningen i Anvendt videnskabsteori fortsættes på de øvrige semestre tilpasset fagundervisningen og projektarbejdet. Af Bekendtgørelse om Socialrådgiveruddannelsen 2002 fremgår det at:

§ 8. *Uddannelsen tilrettelægges på et videnskabsteoretisk grundlag, der giver mulighed for at studere og reflektere over socialt arbejdes teorier, modeller, metoder og begreber, og som på demokratisk og ikke-diskriminerende vis bidrager til at forstå, beskrive og analysere sociale problemer, herunder fænomener, kontekster og processer, som socialrådgivere arbejder med og i*

(<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=23957>)

Man kan forstå ovenstående på den måde, at uddannelsen skal styrke jeres evner til at reflektere over og studere (forstå, beskrive, analysere) det sociale arbejde, de sociale problemer og de sociale kontekster, som socialrådgivere arbejder med og i – og at dette bl.a. skal ske *gennem videnskabsteoretisk refleksion*. Dvs. at den videnskabsteoretiske refleksion, som fordres i uddannelsen, finder sin begrundelse i dens *anvendelighed i forhold til at kunne styrke evnen til at reflektere over og studere problemstillinger relateret til socialrådgiverens arbejdsområde*. Af den grund er den videnskabsteoretiske refleksion også tæt knyttet til *problembaseret læring* og det *problemorienterede projektarbejde* som en særlig måde, hvorpå man kan reflektere og studere. Kurset i *Anvendt Videnskabsteori* har derfor til formål at

- ❖ Give jer forståelse for, hvordan man arbejder *problemorienteret, reflekteret og på et videnskabsteoretisk grundlag med at analysere* socialt arbejde, sociale problemer, samt de kontekster socialrådgivere arbejder med og i.
- ❖ Give jer indsigt i *konkrete videnskabsteorier*, der kan understøtte problemorienteret, reflekteret analyse, herunder at styrke jeres evne til at reflektere over, hvordan disse videnskabsteorier er forbundet med
 - Erkendelsesinteresser, der har betydning for det problemorienterede projektarbejde
 - Forestillinger om videnskabelighed, der har betydning for hvordan man konkret reflekterer over, studerer og analysere socialt arbejde, sociale problemer, samt de kontekster socialrådgivere arbejder med og i.

Pædagogisk tilrettelæggelse

Undervisningen vil være tilrettelagt som en kombination af

- ❖ Faglige oplæg
- ❖ Plenum og -summe diskussioner
- ❖ Øvelser og/eller gruppearbejde der sigter til at styrke jeres videnskabsteoretiske, teoretiske og metodiske færdigheder

Litteratur

Som grundbøger (**GB**) anvendes:

Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.) (2004): *Sociologi og socialt arbejde*. Danmarks Forvaltningshøjskole.

Thagaard, Tove (2004): *Systematik og indlevelse – en indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag.

Udover ovenstående grundbøger udgives desuden et kompendium (**KP**) med tekster til kurserne.

Pensum er markeret under den samlede litteraturliste.

Til *Anvendt Videnskabsteori* lægges tekster til selvkopiering (**SK**)

Kursusprogram:

Sociologisk samfundsanalyse I: Sociale problemer og socialt arbejde som samfundsaktivitet *samt* Anvendt Videnskabsteori

Kursus	Dato, tid og lokale	Kursusbeskrivelse
Velfærdsstaten og socialt arbejde	Mandag den 1/2, afholdes i Studenterhusets koncertsal Kl. 12.15-13.55 (Hold X og Y)	Undervisere: Maria Appel Nissen & Mia Arp Fallov Formålet med introduktionen er, at give jer indsigt i hvordan Danmark kan forstås som <i>velfærdssamfund</i> og hvordan man kan forstå <i>velfærdsstaten</i> . Centralt er her, hvilken rolle velfærdsstaten spiller for det sociale arbejde og omvendt – her især, hvordan velfærdsstaten er relateret til forhold som f.eks. <i>medborgerskab</i> og <i>forsørgelse</i> og har betydning for <i>sociale problemer</i> , og måden hvorpå de håndteres. Det handler om, hvordan socialt arbejde kan forstås som en <i>social og samfundsmæssig aktivitet</i> , der har at gøre med, hvordan velfærd forstås, organiseres, og fordeles gennem velfærdspolitik, velfærdssamfundet, og velfærdsstaten og dens institutioner både i form af den <i>offentlige og private og/eller frivillige sektor</i> . Ovenstående blive knyttet til en første forståelse af <i>familien</i> i velfærdssamfundet som en central institution og ramme for børns vilkår. Litteratur: (ca. 100 sider) Hansen, Henning (2004): "Kapitel 11 - Velfærdsstaten", i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): <i>Sociologi og socialt arbejde</i> . Danmarks Forvaltningshøjskole:270-289 (GB) Hansen, Finn Kenneth (2004): "Kapitel 7 – Fattigdom og

		<p>social udstødning”, i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): <i>Sociologi og socialt arbejde</i>. Danmarks Forvaltningshøjskole:160-192. (GB)</p> <p>Jensen, Carsten (2004): ”Kapitel 6 – Familien” i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): <i>Sociologi og socialt arbejde</i>. Danmarks Forvaltningshøjskole:132-159. (GB)</p> <p>Jacobsen, Michael Hviid og Keith Pringle (2008): ”Indledning. At forstå det sociale – om sociologien i socialt arbejde og socialt arbejde i sociologien”, i Jacobsen og Pringle (red.): <i>At forstå det sociale - sociologi og socialt arbejde</i>. Akademisk Forlag: 9-33 (KP)</p> <p>Supplerende</p> <p>Hansen, Henning og Finn Kenneth Hansen (2004): ”Kapitel 8 - Beskæftigelse og forsørgelse”, i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): <i>Sociologi og socialt arbejde</i>. Danmarks Forvaltningshøjskole:194-208 (GB)</p>
<p>Solidaritet, socialpolitik, familier, børn og unge</p>	<p>Onsdag den 3/2 lok. AUD. 4. Strandvejene 12-14</p> <p>Kl. 12.00-14.00</p> <p>(Hold X og Y)</p>	<p>Undervisere: Maria Appel Nissen</p> <p>På dette kursus knyttes introduktionen – herunder forståelsen af velfærdsstaten – sammen med begrebet <i>solidaritet</i> som udgør en forudsætning for socialt arbejde og for forståelse og løsningen af sociale problemer. Formålet med kurset er at give jer en mere dybdegående forståelse af, hvordan socialpolitik og den konkrete tilgang til sociale problemer dannes, at give jer en forståelse for, hvordan det har betydning for, hvordan <i>børns sociale problemer</i> forstås og forklares. Det betyder også, at spørgsmålet om velfærd og solidaritet sættes i relation til udsatte familier og børn samt skiftende og aktuelle tilgange til socialt arbejde med disse.</p> <p>Litteratur (ca. 55/150 sider)</p> <p>Nissen, Maria Appel (2009): ”Kapitel 3: Sociale problemer, velfærdsstaten og solidaritet”. I <i>Nye Horisonter I socialt arbejde. En refleksionsteori</i>. Akademisk Forlag: 73-104 (KP)</p> <p>Nissen, Maria Appel og Lars Skov Henriksen (2001):</p>

		<p>“Børns problemer – det sociales problem”. I Dansk Sociologi, vol. 12, nr. 4:45-65 (KP)</p> <p>Dencik, Lars (2008): ”Kapitel 3: Modernisering – individualisering og fællesskab”, i Dencik, Lars, Per Scultz Jørgensen og Dion Sommer: <i>Familie og børn i en opbrudstid</i>. Hans Reitzels Forlag:107-204 (spørg sekretæren) <u>Anvendes på flere kursusgange!</u></p>
<p>Sociologiske perspektiver I: Social differentiering, klasse, magt og styring</p>	<p>Tirsdag den 9/2 lok. 305 kl. 8.00-11.45 (Hold X)</p> <p>Onsdag den 10/2 lok. 305 kl. 8.00-11.45 (Hold Y)</p>	<p>Underviser: Mia Arp Fallov</p> <p>Formålet med kurset er at give jer begyndende indsigt i den sociologiske forståelse af samfundet. Kurset lægger ud med en opsamling fra Fællessemestrets undervisning i socialstratifikation, klasser og ulighed. Der knyttes en forbindelse mellem de klassiske sociologiske teorier om samfundet til nyere sociologiske teorier om samfundet, social sammenhængskraft, social orden, social stratifikation og marginalisering. Desuden gennemgås diskussionen om forholdet mellem struktur og aktør. Anden del af kurset har fokus på en introduktion til sociologiske forståelse af magt og styring for at give jer indsigt i de rammer som socialrådgiveren arbejder med og indenfor.</p> <p>Litteratur (ca. 90 sider)</p> <p>Andersen, Heine (2004) ”Funktionalisme og sociale systemer” i Heine Andersen: <i>Sociologi – en grundbog til et fag</i>. Hans Reitzels Forlag, 3. udgave: 26-47.(KP)</p> <p>Kaspersen, Lars Bo (2004) ”Teorisynteser i moderne sociologi” i Heine Andersen: <i>Sociologi – en grundbog til et fag</i>. Hans Reitzels Forlag, 3. udgave: 70-89.(KP)</p> <p>Bourdieu, Pierre (1991) "Social Space and the Genesis of 'Classes'" i Bourdieu, P. <i>Language and Symbolic Power</i>.</p>

		<p>Polity Press:229-251 (KP)</p> <p>Norvoll, Reidun (2009) "Magt og afmagt", i Elisabeth Brodtkorb og Marianne Rugkåsa: <i>Sociolog og socialantropologi – mellem mennesker og samfund</i>. Munksgaard:67-97. (KP)</p> <p><i>Desuden vil der blive refereret til følgende som er pensum fra fællesmesteret:</i></p> <p>Hansen, Erik Jørgen (2004): "Sociale klasser og social ulighed" i Heine Andersen: <i>Sociologi – en grundbog til et fag</i>. Hans Reitzels Forlag</p> <p>Jørgen Elm Larsen (2000): "Klassebiografi og individuel biografi", i <i>Social Kritik</i> nr. 67:59-77</p>
<p>Sociologiske perspektiver Diffentiering, integration, individualisering</p>	<p>Onsdag den 17/2 lok. 305 kl. 8.00-11.45 (Hold X)</p> <p>Skal flyttes!</p> <p>Torsdag den 4/3 lok. 305 kl. 8.00-11.45 (Hold Y)</p>	<p>Underviser: Maria Appel Nissen</p> <p>Formålet med kurset er at give jer en forståelse for, dels hvordan det senmoderne samfund kan forstås som <i>differentieret</i> i systemer og som <i>individualiseret</i>, dels hvilke udfordringer det giver for såvel <i>velfærdsstatens institutioner og professioner</i> som for individers/gruppers hverdagsliv. På kurset lægges der ud med en refleksion over centrale begreber som <i>samfund, differentiering, integration og individualisering</i> og på den baggrund tematiseres en klassisk og moderne sociologisk problemstilling relateret til forholdet mellem <i>samfund og individ</i>. Dernæst præsenteres to udvalgte sociologiske perspektiver med fokus på, hvordan ovennævnte begreber betragtes og det reflekteres, hvad man kan udlede af teorierne, når det drejer sig om forholdet mellem velfærdsstatens systemer og borgeren. Endelig</p>

		<p>relateres ovenstående til familie- og børneliv i det moderne samfund.</p> <p>Litteratur (ca. 100 sider)</p> <p>Erik Oddvar Eriksen og Jarle Weigaard (2003): "Kapitel 1. Indledning" og "Kapitel 5. System og livsverden" i <i>Kommunikativt demokrati</i>. Hans Reitzels Forlag: 15-32 og 134-165 (KP)</p> <p>Beck, Ulrich (1997): "Kapitel 4: Jeg er mig: om kønnenes samliv og konflikter i og uden for familien" og "Kapitel 5: Individualisering, institutionalisering og standardisering af livsforhold og biografiske mønstre", i <i>Risikosamfundet – på vej mod en ny modernitet</i>. Hans Reitzels Forlag:161-219 (KP)</p> <p>Dencik, Lars (2008): "Kapitel 3: Modernisering – individualisering og fællesskab", i Dencik, Lars, Per Scultz Jørgensen og Dion Sommer: <i>Familie og børn i en opbrudstid</i>. Hans Reitzels Forlag:107-204 (KP) <u>Anvendes på flere kursusgange!</u></p>
<p>Sociale problemers sociologi</p>	<p>Tirsdag den 9/3 lok. 305 kl. 8.00-11.45 (Hold X)</p> <p>Onsdag den 10/3 lok. 305 kl. 8.00-11.45 (Hold Y)</p>	<p>Underviser: Maria Appel Nissen</p> <p>Formålet med kurset er at give jer indsigt i perspektiver på og teorier om sociale problemer – socialrådgiverens genstandsfelt – på en måde, så jeres evne til at forstå og forklare sociale problemer styrkes. På kurset knyttes en forbindelse til klassisk sociologi, der introduceres til overordnede <i>tilgange til sociale problemer</i> og det diskuteres, hvilken betydning forståelsen og forklaringen af sociale problemer har for givne velfærds- og socialpolitiske løsninger. Der introduceres desuden til udvalgte <i>konkrete teoretiske perspektiver</i> på sociale problemer. De teoretiske perspektivers potentialer i forhold til socialt arbejde belyses og diskuteres.</p> <p>Litteratur: (ca. 100 sider)</p> <p>Ejrnæs, Morten og Jens Guldager (2005). "Sociale problemer". i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): <i>Sociologi og socialt arbejde</i>. Danmarks</p>

		<p>Forvaltningshøjskole:11-30 (GB)</p> <p>Ejrnæs, Morten og Søren Kristiansen (2002): ”Perspektiver på sociale problemer i USA og Skandinavien”. I A. Meeuwisse og H. Swärd (red.): <i>Perspektiver på sociale problemer</i>. Hans Reitzels Forlag: 67-87 (KP)</p> <p><u>Rubington, Earl og Martin S. Weinberg (2003): “Kapitel 5 Deviant Behavior”, i <i>The Study of Social Problems. Seven Perspectives</i>. Oxford University Press: 119-140 (KP)</u> (Disse sider inkluderer indledningen, ”Robert Merton: Anomie and social structure. Clinard, Marshall B.” + “Learning to be deviant. Edwin H. Sutherland og Donald R Cressey”)</p> <p>Rubington, Earl og Martin S. Weinberg (2003): “Kapitel 6 Labeling” ”, i <i>The Study of Social Problems. Seven Perspectives</i>. Oxford University Press: 172-186 (KP) (Disse sider inkluderer indledningen + “Outsiders. Howard S. Becker” + “Primary and secondary deviation. Edwin M. Lemert”)</p> <p>Balvig, Flemming (2004): ”Social kontrol”, i Andersen (red.): <i>Sociologi – en grundbog til et fag</i>. Hans Reitzels Forlag: 310-327 (KP)</p>
--	--	---

<p>Sociale grupper og miljøer Barnets sociale rum</p>	<p>Tirsdag den 23/3 kl. 8.00-9.45, lok. 314 Strandvejene 12-14 (Hold Y)</p> <p>Og</p> <p>kl. 10.15-12.00, lok. 314 Strandvejene 12-14 (Hold X)</p>	<p>Underviser: Maria Appel Nissen</p> <p>Formålet med kurset er at give jer teoretisk grundlag for at kunne reflektere over og analysere <i>børns livsrum</i> som et komplekst socialt og samfundsmæssigt fænomen. Her fokuserer kurset i særlig grad på, <i>familien</i> som et socialt fænomen med betydning for barnets livsrum og udvikling; det belyses, hvordan familiens indre relationer er forbundet med sociale og samfundsmæssige forhold og forandringer, og hvordan disse relationer har betydning for barnets livsrum såvel som dets socialiserings- og udviklingsmuligheder. Dette relateres til perspektiver på <i>udsatte familier og børn</i>. På kurset diskuteres det også, hvordan et givet perspektiv på barnet og familien har betydning for, hvilken rolle barnets tildeles som aktør i det praktiske sociale arbejde.</p> <p>Litteratur: (ca. 90 sider) Beck, Ulrich og Elisabeth Beck-Gernsheim (1990/1995): "Introduction: Individualization and ways of living and loving", i Beck og Beck-Gernsheim: <i>The Normal Chaos of Love</i>. Polity Press: 1-10 (KP)</p> <p>Giddens, Anthony (1992/1994): " 4. Kærlighed, forpligtelse og det rene forhold" i Giddens: <i>Intimitetens forandring. Seksualitet, kærlighed og erotik i det moderne samfund</i>. Hans Reitzels Forlag: 55-69 (KP)</p> <p>Dencik, Lars (1999): "Fremtidens børn – om postmodernisering og socialisering" i Dencik og Jørgensen (red.): <i>Børn og Familie i det postmoderne samfund</i>. Hans Reitzels Forlag: 19-44 (KP)</p> <p>Beck-Gernsheim, Elisabeth (1990/1995): "4. All for love of a child", i Beck og Beck-Gernsheim: <i>The Normal Chaos of Love</i>. Polity Press: 102-139 (spørg sekretæren)</p> <p>Dencik, Lars (2008): "Kapitel 3: Modernisering – individualisering og fællesskab", i Dencik, Lars, Per Scultz Jørgensen og Dion Sommer: <i>Familie og børn i en opbrudstid</i>. Hans Reitzels Forlag:107-204 (spørg sekretæren) <u>Anvendes på flere kursusgange!</u></p>
---	--	--

<p>Sociale grupper og miljøer II</p> <p>Unge, ungdomskultur, netværk og lokale fællesskaber</p>	<p>Mandag den 29/3 lok. 305 kl. 8.00-9.45 (Hold Y)</p> <p>kl. 10.15-12.00 lok. 305 (Hold X)</p>	<p>Underviser: Mia Arp Fallov</p> <p>Formålet med dette kursus er at udvikle jeres forståelse af socialt arbejde med unge og unges netværk. Kurset giver en introduktion til sociologiske forståelser af fællesskab og netværk i det senmoderne samfund, samt af begreber som subkultur, etnicitet og lokalt miljø. Desuden vil der på kurset berøres begreber om marginalisering, kriminalitet, afvigelse og social kontrol, så vidt de hænger tæt sammen med forståelsen af socialt arbejde med unge i lokale miljøer.</p> <p>Litteratur: (ca. 120 sider):</p> <p>Bauman, Zygmunt (2009) "Nyopførelse af dramaet Gammel vs. Ung" i Hviid Jacobsen, Michael red <i>Fagre nye læringsliv – læring, pædagogik, uddannelse og ungdom i den flydende modernitet</i>. Forlaget UP: 149-179. (KP)</p> <p>Børresen, Sølvi (2008) <i>Konflikter i boligområder</i>. SBI 2008:14. (kan downloades fra:</p> <p>http://www.sbi.dk/boligforhold/boligomrader/konflikter-i-boligomrader/konflikter-i-boligomrader-skal-loses-gennem-dialog/?searchterm=None</p> <p>Ejrnæs, Morten (2004) "Socialt netværk" i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): <i>Sociologi og socialt arbejde</i>. Danmarks Forvaltningshøjskole:209-228 (GB)</p> <p>Sernhede, Ove (2009) "Territorial stigmatisering – Unges uformelle læring og skolen i det postindustrielle samfund" i <i>Social kritik: tidsskrift for social analyse og debat</i>, 118:4-23. (spørg sekretæren)</p>
---	---	--

<p>Anvendt videnskabsteori I: Problemformuleringen og videnskabsteoretisk refleksion</p>	<p>Onsdag d. 14/4 lok. 305</p> <p>08.00-11.45 (Hold y)</p> <p>12.15-16.00, lok. 305 (Hold x)</p>	<p>Underviser: Maria Appel Nissen</p> <p>Kurset sigter på styrke jeres evne til bevidst refleksion over de problemstillinger I fokuserer på og det problem, I formulerer. Dvs. at kurset i særlig grad fokuserer på at styrke jeres evne til at arbejde <i>problemorienteret</i> og <i>reflekteret</i> med en forståelse for det videnskabsteoretiske grundlag for jeres projektarbejde.</p> <p>Kurset fokuserer på følgende temaer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At (ud)forske den sociale virkelighed • Problemstilling og problemformulering • lagttagelse og refleksion – menneskesyn og synet på sociale problemer i problemformuleringen • Centrale videnskabsteoretiske begreber: • Forståelse og forklaring • Ethiske refleksioner <p>I forbindelse med kurset får alle grupper udleveret en øvelse med fokus på at træne refleksion over og analyse af problemformuleringen. Der udvælges et antal grupper, der på baggrund af øvelsen forbereder mindre studenterooplæg, som fremlægges på næste kursusgang.</p> <p>Litteratur (ca. 76 sider)</p> <p>Christensen, Gerd (2002): <i>Videnskab og verden</i>, i "Psykologiens Videnskabsteori – En introduktion". Roskilde Universitetsforlag. p. 19-42. (SK)</p> <p>Birkler, Jacob (2005): "Forklaring" i <i>Videnskabsteori. En grundbog</i>. Munksgaard. Kap. 5: 83-92 (SK)</p> <p>Birkler, Jacob (2005): "Forståelse" i <i>Videnskabsteori. En</i></p>
--	--	---

		<p><i>grundbog</i>. Munksgaard. Kap. 6: 93-116 (SK)</p> <p>Thagaard, Tove (2004): "Problemstilling og forskningsoplæg". I <i>Systematik og Indlevelse. En indføring i kvalitativ metode</i>. Akademisk forlag kap. 3:47-64 (GB)</p> <p><i>Desuden henvises der til følgende anvendt på fællesmesteret:</i></p> <p>Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen (1997): <i>Problemløst Projektarbejde – en værktøjsbog</i>. Roskilde Universitetsforlag</p> <p>Rienecker, L., Jørgensen, P. S. m.fl. (2005): <i>Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser</i>. Samfundslitteratur.</p> <p>Rienecker, L. (2005): <i>Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser</i>. Samfundslitteratur.</p>
<p>Samfundsvidenskabelig metode I: Kvantitative metoder</p>	<p>Mandag den 19/4 lok. 305</p> <p>09.00-11.45 (Hold y)</p> <p>12.15-15.00, lok. 305 (Hold x)</p>	<p>Underviser: Morten Ejrnæs</p> <p>Formålet med kurset er at introducere til forskellige kvantitative undersøgelsesmetoder, som bruges i undersøgelser, der har relevans for forståelsen og forklaringen af sociale problemer. Kurset sigter mod at give de studerende forståelse for undersøgelsesmetodernes muligheder og begrænsninger og gøre dem i stand til at forholde sig kritisk til undersøgelsesrapporters resultater, herunder de begreber der anvendes i rapporterne og deres egen brug af de samme begreber. Gennemgangen fokuserer på</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Levekårsundersøgelser • Risikoanalyser • Årsagssanalyser <p>Forslag til litteratur (ca. 80 sider)</p> <p>Kruse, Filip (2004) "Levekår og levekårsanalyse" i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.) (2004): <i>Sociologi og socialt arbejde</i>. Danmarks Forvaltningshøjskole:71-93 (GB)</p> <p>Ejrnæs, Morten (2008): "Risikoanalyser i den anvendelsesorienterede socialforskning", i Ejrnæs, M. og Guldager, J.: <i>Helhedssyn og forklaring</i>. Akademisk Forlag: 173-228 (spørg sekretæren)</p>
<p>Anvendt Videnskabsteori II</p> <p>Socialkonstruktivisme, Hermeneutik og analyse af socialt arbejde og sociale problemer</p>	<p>Torsdag d. 22/4 lok. 305</p> <p>08.00-11.45 (Hold x)</p> <p>12.15-16.00, lok. 305 (Hold y)</p>	<p>Underviser: Maria Appel Nissen</p> <p>Formålet med kurset er at give jer indsigt i en <i>konkret videnskabsteori</i>, der kan understøtte problemorienteret, reflekteret analyse, herunder at styrke jeres evne til at reflektere over, hvordan videnskabsteorien er forbundet med</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erkendelsesinteresser, der har betydning for det problemorienterede projektarbejde • Forestillinger om videnskabelighed • hvordan videnskabsteorier har betydning for hvordan man konkret reflekterer over, studerer og analysere socialt arbejde, sociale problemer, samt de kontekster socialrådgivere arbejder med og i. <p>Litteratur: (ca. 115 sider)</p> <p>Rasborg, Klaus (2004): "Socialkonstruktivisme i klassisk og moderne sociologi", I Fuglsang og Olsen (red.): <i>Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne</i>. Hans Reitzels</p>

		<p>Forlag. Kap. 10: 349-387 (SK)</p> <p>Højbjerg, Henriette (2004): "Hermeneutik", I Fuglsang og Olsen: <i>Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne</i>. Hans Reitzels Forlag. Kap. 9:309-346 (SK)</p> <p>Sahlin, I. (2004): "Sociale Problemer som virkelighedskonstruktioner", I Meeuwisse, A. & H. Swärd (red.):<i>Perspektiver på sociale problemer</i>, Socialpædagogisk Bibliotek. Kap. 5: 103-123 (SK)</p> <p>Bundesen, Peter (2000): "Sociale Problemer – socialpolitikens objekt", i <i>Sociale Problemer og Social Politik</i>. Odense Universitetsforlag: 9-34 (SK)</p>
<p>Anvendt Videnskabsteori III</p> <p>Kritisk realisme og analyse af socialt arbejde og sociale problemer</p>	<p>Mandag d. 26/ 4 lok. 305</p> <p>08.00-09.45 (Hold y)</p> <p>10.00-11.45, lok. 305 (Hold x)</p>	<p>Underviser: Pia Ringø</p> <p>Formålet med kurset er at give jer indsigt i en <i>konkret videnskabsteori</i>, der kan understøtte problemorienteret, reflekteret analyse, herunder at styrke jeres evne til at reflektere over, hvordan videnskabsteorien er forbundet med</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erkendelsesinteresser, der har betydning for det problemorienterede projektarbejde • Forestillinger om videnskabelighed • hvordan videnskabsteorier har betydning for hvordan man konkret reflekterer over, studerer og analysere socialt arbejde, sociale problemer, samt de kontekster socialrådgivere arbejder med og i. <p>Litteratur (ca. 90 sider)</p> <p>Buch-Hansen, Hubert; Nielsen, Peter (2007): "Kapitel 2 - 6" i <i>Kritisk realisme</i>. Samfundslitteratur: 21-91</p> <p>Andersen, Svend Aage (2007): "Kapitel 6" i <i>Kritisk</i></p>

		<i>realisme som perspektiv i socialt arbejde. Social skriftserie. Den Sociale Højskole i Aarhus: 149-169</i>
Samfundsvidenskabelig metode II: Det kvalitative interview	<p>Onsdag d. 28/4 lok. 305</p> <p>08.00-10.45 (Hold x)</p> <p>11.00-13.45, lok. 305 (Hold y)</p>	<p>Underviser: Anne Breumlund og Inger Bruun Hansen</p> <p>Formålet med kurset er at give dels en overordnet forståelse for den kvalitative metode som samfundsvidenskabelig metode, dels at introducere jer til det kvalitative interview som forskningsmetode herunder forskellige former for interviews. På kurset gennemgås metodernes karakteristika, deres gennemførelse samt hvorledes de data, som oparbejdes, kan analyseres. Endelig gives der eksempler på kvalitative undersøgelser, og hvordan de kan anvendes i projektarbejdet.</p> <p>Litteratur (ca. 90 sider)</p> <p>Thaagaard, Tove (2004): "Dataindsamling: interview og relationer i feltarbejdet" i <i>Systematik og indlevelse. En indføring i kvalitativ metode</i>. Akademisk Forlag: Kapitel 5: 86-112 (GB)</p> <p>Skytte, Marianne (2008): Livshistorier som videnskilde i socialt arbejde. I M.H. & Pringle, K. (2008): <i>At forstå det sociale – sociologi og socialt arbejde</i>. København: Akademisk Forlag: Kapitel 10: 245-264 (spørg sekretæren)</p> <p>Kvale, Steinar (1997): <i>Analysemetoder. I "Interview. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview"</i>. Hans Reitzels Forlag. Kap. 11:186-206 (KP)</p> <p>Thagaard, Tove (2004): "Med teksten i fokus: analyser af diskurs, beretning og historie" i <i>Systematik og Indlevelse. En indføring i kvalitativ metode</i>. Akademisk Forlag: Kap. 6:113-134 (GB)</p>

Kurset i relation til undervisningen i FO4 på de øvrige semestre

Sociologisk samfundsanalyse I på 2. semester er den første kursusrække inden for fagområdet Samfundsvidenskabelig teori og metode. På 3. semester følger endnu en kursusrække, der går i dybden med velfærdsstatens institutioner og relationer mellem forskellige aktører på velfærdsområdet herunder relationen mellem socialrådgiver og borgeren. På 4/5 semester forløber en sidste kursusrække med fokus på organiseringen af det sociale arbejde. På alle semestre undervises der i samfundsvidenskabelige teorier, perspektiver m.m. samt metoder, der kan anvendes til undersøgelse og analyse.

Ved afslutningen af 5. semester gennemføres individuel eksamen i FO4. På 6. og 7. semester indgår FO4 undervisningen i tværfaglige forløb herunder Bachelorprojektet med fokus på anvendelsen af samfundsvidenskabelige teorier og metoder i undersøgelsen af og analyse af afgrænsede og selvvalgte temaer og problemstillinger.

Litteraturliste FO4 med pensum markeret (P)

Fællessemesteret

Hansen, Erik Jørgen (2004): "Sociale klasser og social ulighed" i Heine Andersen: *Sociologi – en grundbog til et fag*. Hans Reitzels Forlag.

Giddens, Anthony (1995): Sociologi. En kort men kritisk introduktion. Hans Reitzels Forlag:11-13

Gundelach, Peter (1998): "Sociale bevægelser og samfundsændringer. Nye sociale grupperinger og deres organisationsformer ved overgangen til ændrede samfundstyper", i *Politica*: 73-98

Gundelach, Peter (1992): Den bløde tunnel – og andre veje. Samfund og forskning i 90'ern". Akademisk forlag: 13-59

Larsen, Jørgen Elm (2000): "Klassebiografi og individuel biografi", i *Social Kritik* nr. 67:59-77

2. semester

Andersen, Heine (2004) "Funktionalisme og sociale systemer" i Heine Andersen: *Sociologi – en grundbog til et fag*. Hans Reitzels Forlag, 3. udgave: 26-47 (P)

Balvig, Flemming (2004): "Social kontrol", i Andersen, H. (red.): *Sociologi – en grundbog til et fag*. Hans Reitzels Forlag: 310-327 (P)

Bauman, Zygmunt (2009) "Nyopførelse af dramaet Gammel vs. Ung" i Hviid Jacobsen, Michael red *Fagre nye læringsliv – læring, pædagogik, uddannelse og ungdom i den flydende modernitet*. Forlaget UP: 149-179. (P)

Beck, Ulrich og Elisabeth Beck-Gernsheim (1990/1995): "Introduction: Individualization and ways of living and loving", i Beck og Beck-Gernsheim: *The Normal Chaos of Love*. Polity Press: 1-10

Beck, Ulrich (1997): "Kapitel 4: Jeg er mig: om kønnenes samliv og konflikter i og uden for familien" og "Kapitel 5: Individualisering, institutionalisering og standardisering af livsforhold og biografiske mønstre", i *Risikosamfundet – på vej mod en ny modernitet*. Hans Reitzels Forlag:161-219 (P)

Beck-Gernsheim, Elisabeth (1990/1995): "4. All for love of a child", i Beck og Beck-Gernsheim: *The Normal Chaos of Love*. Polity Press: 102-139 (P)

Bourdieu, Pierre (1991) "Social Space and the Genesis of 'Classes'" i Bourdieu, P. *Language and Symbolic Power*. Polity Press:229-251 (P)

Børresen, Sølvi (2008) *Konflikter i boligområder*. SBi 2008:14. **(kan downloades fra:**

<http://www.sbi.dk/boligforhold/boligomrader/konflikter-i-boligomrader/konflikter-i-boligomrader-skal-loses-gennem-dialog/?searchterm=None>

Dencik, Lars (1999): "Fremtidens børn – om postmodernisering og socialisering" i Dencik og Jørgensen (red.): *Børn og Familie i det postmoderne samfund*. Hans Reitzels Forlag: 19-44 (P)

Dencik, Lars (2008): "Kapitel 3: Modernisering – individualisering og fællesskab", i Dencik, Lars, Per Scultz Jørgensen og Dion Sommer: *Familie og børn i en opbrudstid*. Hans Reitzels Forlag:107-204 (P)

Ejrnæs, Morten og Søren Kristiansen (2002): "Perspektiver på sociale problemer i USA og Skandinavien". I A. Meeuwisse og H. Swärd (red.): *Perspektiver på sociale problemer*. Hans Reitzels Forlag: 67-87

Ejrnæs, Morten og Jens Guldager (2005). "Sociale problemer". i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): *Sociologi og socialt arbejde*. Danmarks Forvaltningshøjskole:11-30 (P)

Ejrnæs, Morten (2004) "Socialt netværk" i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): *Sociologi og socialt arbejde*. Danmarks Forvaltningshøjskole:209-228 (P)

Ejrnæs, Morten (2008): "Risikoanalyser i den anvendelsesorienterede socialforskning", i Ejrnæs, M. og Guldager, J.: *Helhedssyn og forklaring*. Akademisk Forlag: 173-228 (P)

Eriksen, Erik Oddvar og Jarle Weigaard (2003): "Kapitel 1. Indledning" og "Kapitel 5. System og livsverden" i *Kommunikativt demokrati*. Hans Reitzels Forlag: 15-32 og 134-165 (P)

Giddens, Anthony (1992/1994): " 4. Kærlighed, forpligtelse og det rene forhold" i Giddens: *Intimitetens forandring. Seksualitet, kærlighed og erotik i det moderne samfund*. Hans Reitzels Forlag: 55-69 (P)

Hansen, Henning (2004): "Kapitel 11 - Velfærdsstaten", i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): *Sociologi og socialt arbejde*. Danmarks Forvaltningshøjskole:270-289 (P)

Hansen, Finn Kenneth (2004): "Kapitel 7 – Fattigdom og social udstødning", i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): *Sociologi og socialt arbejde*. Danmarks Forvaltningshøjskole:160-192. (P)

Jensen, Carsten (2004): "Kapitel 6 – Familien" i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.): *Sociologi og socialt arbejde*. Danmarks Forvaltningshøjskole:132-159 (P)

Jacobsen, Michael Hviid og Keith Pringle (2008): "Indledning. At forstå det sociale – om sociologien i socialt arbejde og socialt arbejde i sociologien", i Jacobsen og Pringle (red.): *At forstå det sociale - sociologi og socialt arbejde*. Akademisk Forlag: 9-33

Kaspersen, Lars Bo (2004) "Teorisynteser i moderne sociologi" i Heine Andersen: *Sociologi – en grundbog til et fag*. Hans Reitzels Forlag, 3. udgave: 70-89(P)

Kruse, Filip (2004) "Levekår og levekårsanalyse" i Ejrnæs, M., Guldager, J., m.fl. (red.) (2004): *Sociologi og socialt arbejde*. Danmarks Forvaltningshøjskole:71-93 (P)

Kvale, Steinar (1997): *Analysemetoder. I "Interview. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview"*. Hans Reitzels Forlag. Kap. 11:186-206 (P)

Nissen, Maria Appel (2009): "Kapitel 3: Sociale problemer, velfærdsstaten og solidaritet". I *Nye Horisonter I socialt arbejde. En refleksionsteori*. Akademisk Forlag: Sidetal Udkommer januar/får et eksemplar den 18. december (P)

Nissen, Maria Appel og Lars Skov Henriksen (2001): "Børns problemer – det sociales problem". I *Dansk Sociologi*, vol. 12, nr. 4:45-65

Norvoll, Reidun (2009) "Magt og afmagt", i Elisabeth Brodtkorb og Marianne Rugkåsa: *Sociolog og socialantropologi – mellem mennesker og samfund*. Munksgaard:67-94. (P)

Rubington, Earl og Martin S. Weinberg (2003): "Kapitel 5 Deviant Behavior", i *The Study of Social Problems. Seven Perspectives*. Oxford University Press: 119-140 (Disse sider inkluderer indledningen, "Robert Merton: Anomie and social structure. Clinard, Marshall B." + "Learning to be deviant. Edwin H. Sutherland og Donald R Cressey") (P)

Rubington, Earl og Martin S. Weinberg (2003): "Kapitel 6 Labeling", i *The Study of Social Problems. Seven Perspectives*. Oxford University Press: 172-186 (Disse sider inkluderer indledningen + "Outsiders. Howard S. Becker" + "Primary and secondary deviation. Edwin M. Lemert")(P)

Sernhede, Ove (2009) "Territorial stigmatisering – Unges uformelle læring og skolen i det postindustrielle samfund" i *Social kritik: tidsskrift for social analyse og debat*, 118:4-23.

Skytte, Marianne (2008): Livshistorier som videnskilde i socialt arbejde. I M.H. & Pringle, K. (2008): *At forstå det sociale – sociologi og socialt arbejde*. København: Akademisk Forlag: Kapitel 10: 245-264

Thagaard, Tove (2004): "Dataindsamling: interview og relationer i feltarbejdet" i *Systematik og indlevelse. En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag: Kapitel 5: 86-112 (P)

Thagaard, Tove (2004): "Med teksten i fokus: analyser af diskurs, beretning og historie" i *Systematik og Indlevelse. En indføring i kvalitativ metode*. Akademisk Forlag: Kap. 6:113-134 (P)

Litteraturliste Anvendt Videnskabsteori

Fra fællesmesteret

Olsen, Poul Bitsch og Kaare Pedersen (1997): *Problemorienteret Projektarbejde – en værktøjsbog*. Roskilde Universitetsforlag

Rienecker, L., Jørgensen, P. S. m.fl. (2005): *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Rienecker, L. (2005): *Problemformulering på de samfundsvidenskabelige uddannelser*. Samfundslitteratur.

2. semester

Birkler, Jacob (2005): "Forklaring" i *Videnskabsteori. En grundbog*. Munksgaard. Kap. 5: 83-92

Birkler, Jacob (2005): "Forståelse" i *Videnskabsteori. En grundbog*. Munksgaard. Kap. 6: 93-116

Christensen, Gerd (2002): "Videnskab og verden" i *Psykologiens Videnskab – en introduktion*. Roskilde Universitetsforlag. Kap. 1: 19-42

Højbjerg, Henriette (2004): "Hermeneutik", I Fuglsang og Olsen: *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. Hans Reitzels Forlag. Kap. 9:309-346

Rasborg, Klaus (2004): "Socialkonstruktivismen i klassisk og moderne sociologi", I Fuglsang og Olsen (red.): *Videnskabsteori i samfundsvidenskaberne*. Hans Reitzels Forlag. Kap. 10: 349-387

Sahlin, I. (2004): "Sociale Problemer som virkelighedskonstruktioner", I Meeuwisse, A. & H. Swärd (red.): *Perspektiver på sociale problemer*, Socialpædagogisk Bibliotek. Kap. 5: 103-123

Litteratursøgningskursus

Der udbydes et kursus i litteratursøgning. Aalborg Universitetsbibliotek (AUB) har mange - elektroniske og andre – ressourcer, som er helt uundværlige i projektarbejdet og studiet i det hele taget. Kurset afholdes af AUBs medarbejdere. Kurset forventes afholdt kort tid efter gruppedannelsen. Nærmere information om indhold, tid og sted følger senere på Moodle.